

2.33

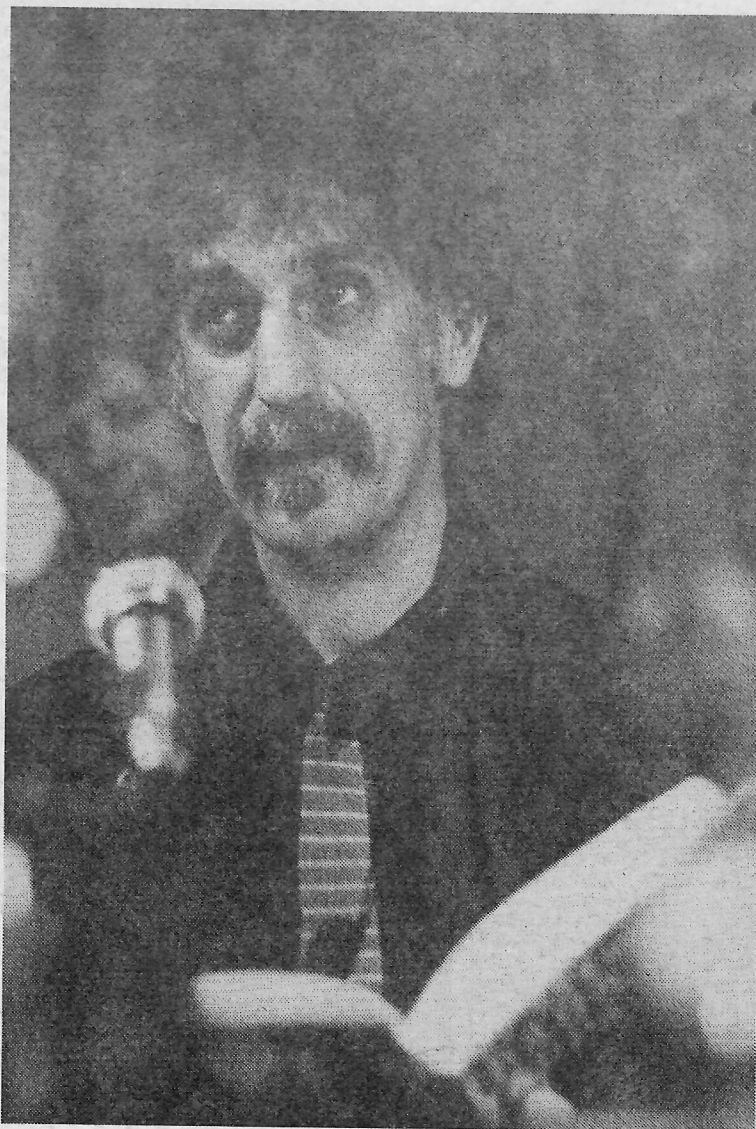
CENA
1 Kčs

RDĚNÍK I / ČÍSLO 33 AD 90

25.-26. LEDNA 1990 AD

PŘETLAK

ČASOPIS STUDENTŮ UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUČI

FRANKIE GOES TO PRAHA

ČTĚTE:

Elena Ceaușescuová
a kolektiv

VÝSKUMY Z OBLASTI MAKRO- MOLEKULOVÝCH LÁTKO

VEDA
vydavatelstvo Slovenskej akadémie vied
Bratislava 1986

28.1. NEDĚLE
"DĚKUJEME ZA NÁVŠTĚVU"
DEMONSTRACE ZA OLAVĚTÝ ODCHOD SOVĚTSKÝCH VOJÁK
SZAZ VĚSTNÍKŮ VE 14 HOD. NA HORNÍM NÁM. U SV. TROJICE
TRASA: DOLNÍ NÁMĚSTÍ - LAFFANETOVA UL. - TRŽNICE -
... - TĚ. H. LISTOPADU - ŽIELOVO NÁM.
SRDEČNĚ ZVOU STUDENTI U.P.

STŘEDY

POZOR!!! ŠANCE PRO KRÁSNÉ SLEČNY!!!

Chceš proniknout do světa velkého filmu?
Chceš najít své štěstí v záři reflektorů?
Chceš pootevřít vrátka k oslnivé kariéře filmové hvězdy?
Chceš trávit večery /noci/ po boku Redfordů, Delonů, Langerů a jiných Belmondů?

V tom případě neváhej! Nabízíme ti seriózní šanci, která se objeví jen jednou za život/dle Statistické ročenky připadá v ČSSR na hlavu 0,648 šance/.

KONKURS NA MODERÁTORKU SVĚTOVĚ PROSLULÉHO "STUDENTSKÉHO VIDEOŽURNÁLU" JE TU I PRO TEBE!!!

Tento šperk na poduše světové kinematografie budou mít tu čest pravidelně sledovat od 13. února i obyvatelé Olomouce ve videoklubu ARBAT /při kině Moskva/. Studentský videožurnál si již stačil získat obrovskou popularitu v zahraničí. Např. v Kamerunu vykazuje náš pořad vůbec nejvyšší index sledovanosti - spolu s populárně vzdělávací relací "Kokosový ořech - tvůj přítel z nejméně nejšťastnějších"

KONKURS PROBEHNE V AULE FIL:FAKULTY V PONDĚLÍ 12.2. v 16.00 hod.

Už teď nám však můžete zasílat závazné přihlášky včetně fotografií. Adresa: Redakce Přetlaku, Křížkovského 14 /obálky označte výrazně heslem KONKURS / PS. Vítány jsou jakékoliv kroje či uniformy /např. hanácké, svazácké/

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ!

Kdo z Vás by měl zájem vzít do podnětu studenty, dejte nám, prosím, vědět. ADRESA: Studentské centrum, Křížkovského 14, 772 00 Olomouc. HESLO - PODNÁJEM
Tel: 208 482 od 10,00 do 16,00 hod.

PRÁVO NA SEX

Mnoho lidí zaujela diskuse na téma aktivizace „veřejných domů“. Některé z nich jsem zaznamenal do svého bloku.

V. R. (učitelka, 47 let): Podporuji a vítám. Muži potřebují vybit energii, a pak je od nich pokoj.

V. K. (tech. pracovník, 39 let): Jednoznačně ano, ale pevný ceník v tuzemské měně. Pokud budou zaměstnankyně pracovat v akordu, jistě nabudu sám, kdo by nabídl služby v normalizačním středisku. Doufám, že ani ženy nepřijdou, v obdobných rovinách, zkrátka.

F. B. (dělák, 47 let): Jsem pro. Pamětníci vypravují, ale já zkušenost nemám.

J. E. (provozárka, 22 let): Nevím, nepřemýšlela jsem o tom. Jsem asi spíše proti.

T. H. (studentka, 17 let): Myslím si, že veřejné domy by měly být, ale nesmí se to přehánět. Něco podobného by se mělo zřídit i pro nás, pro ženy.

M. M. (redaktor, 40 let): Jsem zcela pro zavedení veřejných domů v Československu. Zatímco hodně lidí za tím vidí něco exotického či pikantního, je třeba si uvědomit, že tato zařízení mají více funkcí: jednak snižují možnost nemoct AIDS (kontrola lékařem, okruh zákaznic) u žen, které budou vyhledávat pouze zahraniční zákazky, přičemž veřejné domy dále snižují na-

ovšem zvláště veřejné domy pro zahraniční návštěvníky, kteří by oddělením od občanů naší země neomílali přenesení choroby AIDS. Veřejné domy po zavedení fungují zcela automaticky bez nějaké organizace: mladší, hezčí a schopnější ženy = více peněz, starší, neatraktivní ženy = méně peněz. To vše ovlivní klientelu. Současně jsem zcela pro zavedení obdobných zařízení pro osamělé (ale i vdané) ženy.

M. G. (tech. pracovník, 25 let): Souhlasím, alespoň byde znásilnění na ulicích a ve sklepních domcích. Co se týče žen, je to jiný problém. Těžko by se asi příslušnice něžného pohledu odhodlávala navštívit takový dům. Muži by měli být také k dispozici, ale spíše formou objednání na telefon. A placení, samozřejmě, sioženkou. (28)

Pátek 19. ledna

Původně plánovaná beseda s redaktorem Svobodné Evropy Karlem Moudrým, která se měla konat tuto neděli se nekoná. Důvodem je náhlé povolání K. Moudrého redakcí Svobodné Evropy již v sobotu ráno, to znamená, že jej ještě můžete vidět v pátek v Kontaktu, kde by měl taktéž pronést omluvu k odložené besedě v Olomouci.

31.1.

UP

KONCERT

UJNÁGA & ŽOZOB

VÁSEK KOUBEK

PIÁNO FLEKET

EBEN bros.

MARTA KUBIŠOVÁ

VSTUPNÉ ZOVĚŠ

PŘEDPROJEKT NA

STUDENTSKÉM CENTRU

VYHLÁŠENÍ NEHLADOVKY

V Olomouci, 18.1.1990

/je to den mých 50.narozenin/

Vážení spoluobčané,

vyhlašuji, že nebudu hladovět, a to na protest proti vyhlašování hladovek. Prosím, abyste toto mé vyhlášení nechápali jako zesměšnění těch, kteří v hladovce vidí krajní prostředek řešení své osobní situace. S hlubokým porozuměním jsem vždy sledoval hladovky vedoucí až k smrti vězňů v Severním Irsku.

Protestuji však proti tomu, aby se z hladovek stával národní zvyk a aby si hladovkou vynuoval jednotlivec. řešení složitých obecných problémů, tak jako ředitel jedné základní školy v Olomouci.

Vědomě či nevědomě tím narušuje usilovnou, pilnou, systematickou a soustředěnou práci vedení našeho státu, které má - podle mého soudu - podporu většiny.

V krajním případě jsem však schopen sáhnout po skutečné hladovce na podporu tohoto prohlášení.

PhDr. Karel Hádek CSc.
Olomouc, Škroupova 5

... a opět naše Omluva

V Olomouci, 17.1.1990

Vážení Stanislave Kubeši, stále se něco, co se nemělo stát, neboť z původně dobře myšleného úmyslu se stále něco, co opravdu nestojí za "hovno", ale za omluvu, bude-li přijata.

Tvé rozhořčení je na místě. Kenec kec - vysvětlení: Interview s ETC jsem tečil já, Hynek Hlavenka, onoho dne v jedné šatně UP ihned po koncertě. Druhý den jsem tuto kasetu vlastním příčinám poskytl redaktoru Přetlaku M. Krylevi, jemuž jsem rázně nevyvětlil, či je ten či onen hlas z kazety, tudíž došlo k tomu, že za Tvoji odpověď "V osmašedesátým to byla jiná planeta, stále to za hovno, teď to snad bude lepší" následovala odpověď další, a hlas, který ji sdíleval, nebyl hlasem Tvým, ale hlasem V. Kulhánka. Opevňá celistvá tate však byla připisována /přitisknuta/ osobě Tvé.

Shrnu-li te: Nejednalo se tedy o záměr zdiskreditovat TĚ nebo - chceš-li dle Tvých slov - postavit Tě před veřejnost do podoby poněkud mentálně-retardovaného jedince, ale o pracovní chybu a moji nedůslednost, kdy z nedostatku vhodného vysvětlení ze strany mé došlo k nechtěné změně hlasu Tvého s hlasem V. Kulhánka. Celou tuto situaci beru na sebe, neboť rozhovor s ETC jsem nahrával osobně. Z celé záležitosti na mě padl těžký smutek. Smutek z toho, že lidé, které mám z české muziky rád a které obdivuji, jsem si proti sobě tímto nešťastným způsobem "počítal". Prosím Tě tímto o pochopení, protože v době, kdy jsme "fungovali na plný pecky", jsem dělal také chyby, jejichž odevzu pociťuji až dnes. Přijmi tento dopis jako prosatímni omluvu Tobě i celé kaple, která bude v nejbližší době cestou Přetlaku i omluvou veřejnou.

S úctou
Hynek Hlavenka

Motto: "...jsi zodpovědný za svou rúži..."
Saint-Exupéry

Díval jsem se na sobotní televizní vystoupení P. Pitharta z pražského OF a padl na mě smutek. Pamatujete, kamarádi, na první dny naší stávky? Pamatujete, jak jsme říkali, že tahle věc se nesmí dostat jinam, že nikdo naší stávky nesmí zneužít?

Prošly týdny. Už nevylepujeme letáky, nepremlouváme dělníky u vratnic továren, nemluvíme na shromážděních. Vrátili jsme se do škol, ke zkouškám. Ale to, čemu kdosi dal název "sametová revoluce", funguje dál. A najednou vidím vlky, třeba i s plackou OF na klopě, ukazující prstem a volající: "Jak může být v této funkci, když.../je ve straně, nesouhlasil se stávkou, byl proti Havlovi atd./". Až moc to připomíná "hony na čarodějnice" a to mnohde opravdu nechutně. Můžete říci, že tohle se nás už netýká. Není to pravda. My jsme tohle všechno začali a jsme povinni střežit čistotu této revoluce. Každopádně na násilí nebo šikanování je nutno poukázat, nenechat je v klidu. Od toho tu jsme my, studenti, od toho je konec konců i náš časopis. Pište nám o všem, co by mohlo ublížit naší sametové revoluci, co se příčí ideálům, ze kterých vzešla. Nelze se založenými rukama sledovat, jak loďka, námi od břehu odstrčená, pluje úplně jinam.

Jsme zodpovědní za dítě, které jsme přivedli na svět a to i tehdy, kdy máme pocit, že už nám trochu odrostlo.

Milan Daut

Věc: Podnět k odstranění symbolu komunismu na tř. Volgogradská v Olomouci, který patrně unikl pozornosti veřejnosti.

Chci tímto upozornit na symbol komunismu - šrapnel a kladivo a hvězda, který je umístěn na tř. Volgogradská /obchvat/ v bezprostřední blízkosti mostu přes řeku Moravu - asi 6 m od vozovky.

Celá ta "věc" je kompaktní celek s nerez plechu a je velká asi 2,5 m, váha asi 5 q.

K demontáži je zapotřebí autojeřáb nebo sí nosnosti a lehké nákladní auto, např. Avia. Demontáž je velmi snadná: "věc" je pouze položena ve výšce 2 m na mramorovém podstavci a tak není potřeba nic odšroubovat. Přístup je velmi dobrý, autem lze přijet až k podstavci.

Je paradoxní, že tento symbol přetrvával na tř. Volgogradská až do dnešních dnů. Asi je to tím, že není natřen na červeno, ale je z lesklého kovu a tak jej lze snadno přehlédnout.

Petr Fraňa
Knochova 21
Olomouc
779 00

Široká veřejnost je informována o možnosti porady s právníkem v advokátních poradnách. Ale jsou i jiné poradenské služby.

My, pracovníci pedagogicko-psychologických poraden, poskytujeme služby rodičům, dětem, mládeži, učitelům - prostě široké veřejnosti a také institucím v oblasti potíží ve škole, doma, kolektivech apod.

V rámci zkvalitnění našich služeb Vás na tomto místě prosíme o spolupráci. Nejsou problémy velké a malé. Jsou jen problémy, které se nás týkají a netýkají. Nestyďte se, prosím, a napište nám, v čem byste si představovali naši pomoc nyní, popřípadě v budoucnosti.

Za spolupráci předem děkujeme.

Naše adresa:
Okresní pedagogicko-psychologická poradna v Olomouci
Na střelnici 16
772 00 Olomouc

K LOPATĚ?

Přebíhá mi mráz po zádech, slyším-li opět o rekvalifikaci učitelů ÚML. Ano, rekvalifikace, ale jaká?

Jak známo, každý z nich nám v minulých letech vtoukal do hlavy jisté filosofické učení, zdeformované mocenskými snahami KSČ a pečlivě čištěné od jakýchkoli idejí do tohoto kontextu nezapadajících. Jsou tedy v zasedě možné tyto tři situace:

- činil tak ze svého přesvědčení
Pak tedy jako přívrženec starého způsobu myšlení a totalitního režimu nemá na žádné moderní škole co dělat, neboť všechny brány filosofie jsou před ním beznadějně zavřeny.
- nečinil tak ze svého přesvědčení
Člověk, který je schopen za plat jednat i proti svému přesvědčení, není morálně hoden učit mládež.
- dříve tak činil ze svého přesvědčení a nyní je změnil.
To znamená, že jde buď o chameleona nebo o hlupáka. Ani jeden, ani druhý nejsou nejvhodnějšími typy pro učitele.

Také se mi nezdá příliš vhodné vsypat tyto přešlé uvolněných pracovních sil do administrativy či podobných profesí, takže by jen vyměnili jednu kancelář za druhou.

Nejvhodnějším uplatněním ideologů marx-leninismu bude zajisté práce pro rozvoj naší společnosti, a to práce lidských rukou, neboť ta má vážnost největší - jak nás učili. Manuálně pracujících má naše společnost nedostatek, který se ještě prohloubí, jestliže se nyní univerzitní profesoři, vědci a spisovatelé přesunou od lopat a z kotelen, kam byli vrženi rokem 1968, zpět na svá místa.

Nyní by měli tedy bývalí profesionální marxisté dokázat pracujícím lidu upřímnost svých idejí tím, že se též zařadí do výrobního procesu a vlastními rukama pomohou vytvořit materiální hodnoty /a dohnět tak dějinné zpoždění, které naše země pod vedením jejich strany utrpěla/. Tak, stejně jako každý, kdo vykonává užitečnou práci, budou mít své právoplatné místo v nové demokratické společnosti.

-GIT-

Ve středu 24.1.1990, mezi 22,30 a 23,00 hod., se něco stalo. Stalo se něco zvláštního a smutného.

Možná si vzpomenete, jak jsme uprostřed plynoucích prosincových dnů, dojeti tím, co činíme, zapalovali své svíčky u skromného pomníku, jehož mramorová deska nesla symbolický fragment 17. listopadu. Kdykoli jsme pak prošli pod podloubím Pedagogické fakulty, určitě mnozí z nás své kroky zpomalili a zadívali se na fotku studenta, který - s batůžkem na zádech a "ozbrojen" československou vlajkou - hleděl vstříc anonymní výstraze plexisklových štítů. Možná v nás na chvíli převládá pocit vtělený do slůvka "nikdy", možná se naše myšlenky ubíraly směrem jiným. Jsem ale přesvědčen, že většina z nás byla naplněna pokorou a úctou.

Ve středu 24.1.1990 mezi 22,30 a 23,00 hod. byl pomníček neznámým pachatelem zničen ...

Jana's Arica

Pár minut po čtvrt na deset dopoledne stopují taxíka, abych se po obtížném shánění tužkových monočlanků a jedenadvacítky kinofilmu včas dopravil na ruzyňské letiště, kam má přibližně za hodinu přistát letadlo z Moskvy...

vystupují z oranžového Favorita téměř o stovku lehčí a vměšují se do chumlu, jímž kypí letištní hala. Jsou tu všichni - máničky, undergroundové, punkové. Je tu muzika, veselé transparenty, masky, plno fotoaparátů, kamer, mikrofonů a diktafonů. Je tu i Michael Kocáb, Petr Dorůžka a spousta jiných "zasvěcenců".

na tabuli s přílety letadel je u nápisu 141 MOSCOW 10.35 oranžová kontrolka. Zatím se nikterak neprojevuje.

na rozsvícení si několikrát zvěčňují Kocába pijícího kafe, Kocába diskutujícího, Kocába zamyšleného.

každou chvíli všemi lehce trhne hlášení letištního rozhlasu, nejvíce jsme "potrhnuti" při informaci o tom, že letadlo linky 141 z Moskvy přistane až v 10.40

dav zaujímá "palebné postavení" u jedněch z několika dveří pro příchod z plochy, nervozita stoupá, fotoaparáty hledají nejpříznivější úhel

jsme několikrát mystifikováni a část lidu se střídavě přemísťuje od jednoho příchodu k druhému

10.30 Michael Kocáb v doprovodu několika lidí a techniky odchází směrem k příletům

10.33 televizní družina následuje Kocábovu partu

10.35 začíná být velmi těsno

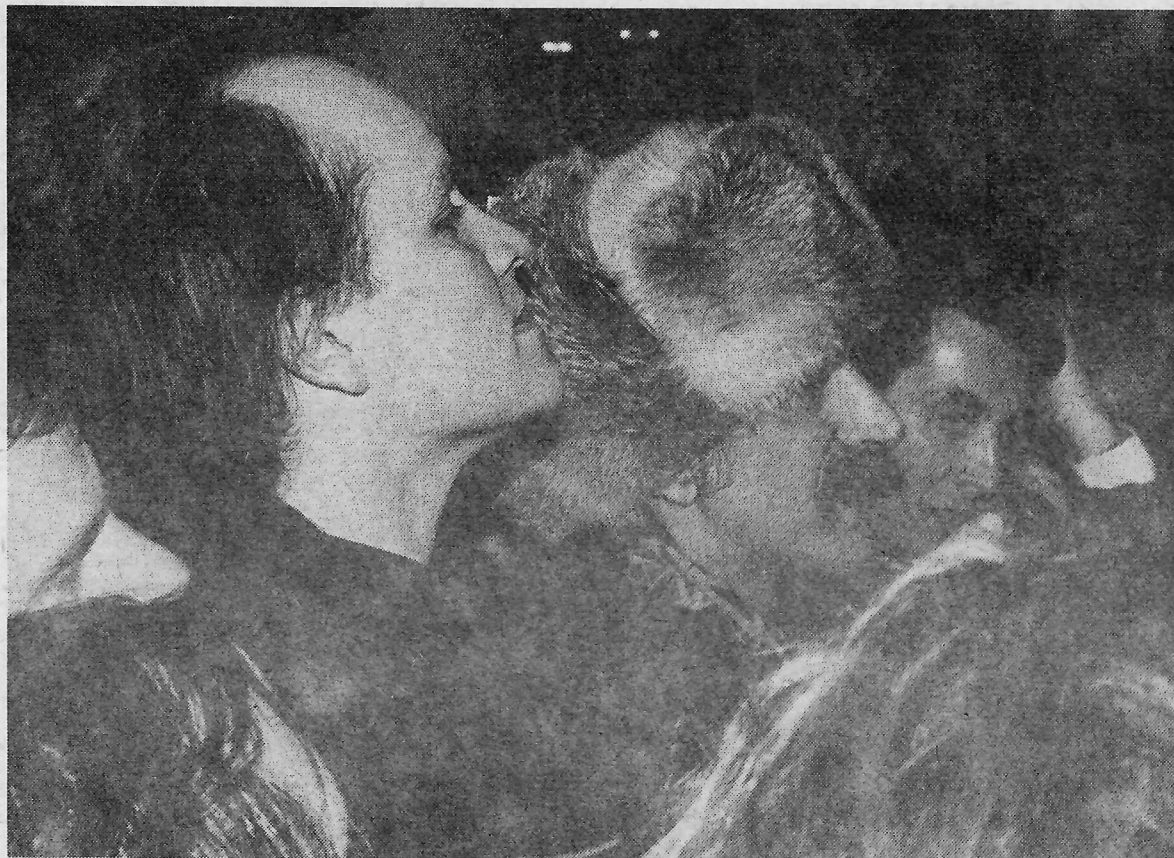
10.40 je hlášen přílet linky 141 z Moskvy, kontrolka mrká a posléze jasně svítí. Dav se pokouší o humor. Začínají nekonečné minuty...

10.47 otvírá se levé křídlo dveří, les rukou s fotoaparáty, jásot...a nic. Letištní zaměstnanec.

10.54 Celá taškařice se opakuje!

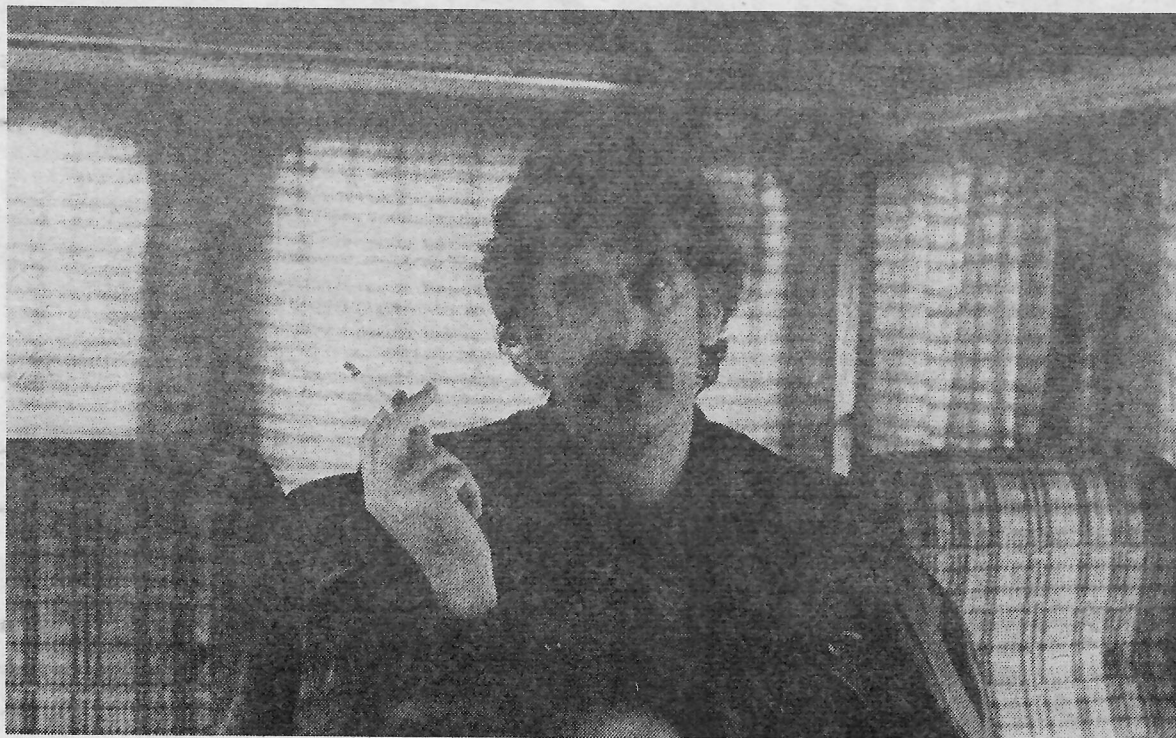
Pravděpodobně v 10.57 /kdo má teď hlídat čas/ se konečně rozlétají obě veřejně a po entré dvou doprovodných osob zahlédnu vysokého Kocába a vedle něj kožšinovou beranici a pod ní:!!/

FRANK ZAPPA

VLEVO MICHAEL KOCÁB, UPRAVO (ANO, TEN UZBEK) FRANK ZAPPA

Michael Kocáb

Tiskovou konferenci jsem prostě prošvihl. Než jsem vypátral kdy a kde se koná, bylo po ní.

Zmateně tékám po prostranství před Valdštejnským palácem. Přenosové vozy odjíždějí, technici svinují kabely. Ptám se po Zappovi. Prý už odjel. Vtom zahlédnu mikrobus západní provincie. Že by...? Ale to už jsem vevnitř. Řidič, dvě máničky, krásná slečna /asi tlumočnice/a konečně na posledním sedadle trůnil ON!

V tomto okamžiku se začalo odvíjet naše interview:

Přetlak: Dobrý den, Mr. Zappa. Jsem z jednoho studentského časopisu. Dovolíte, prosím, abych si udělal pár snímků, /V tuto

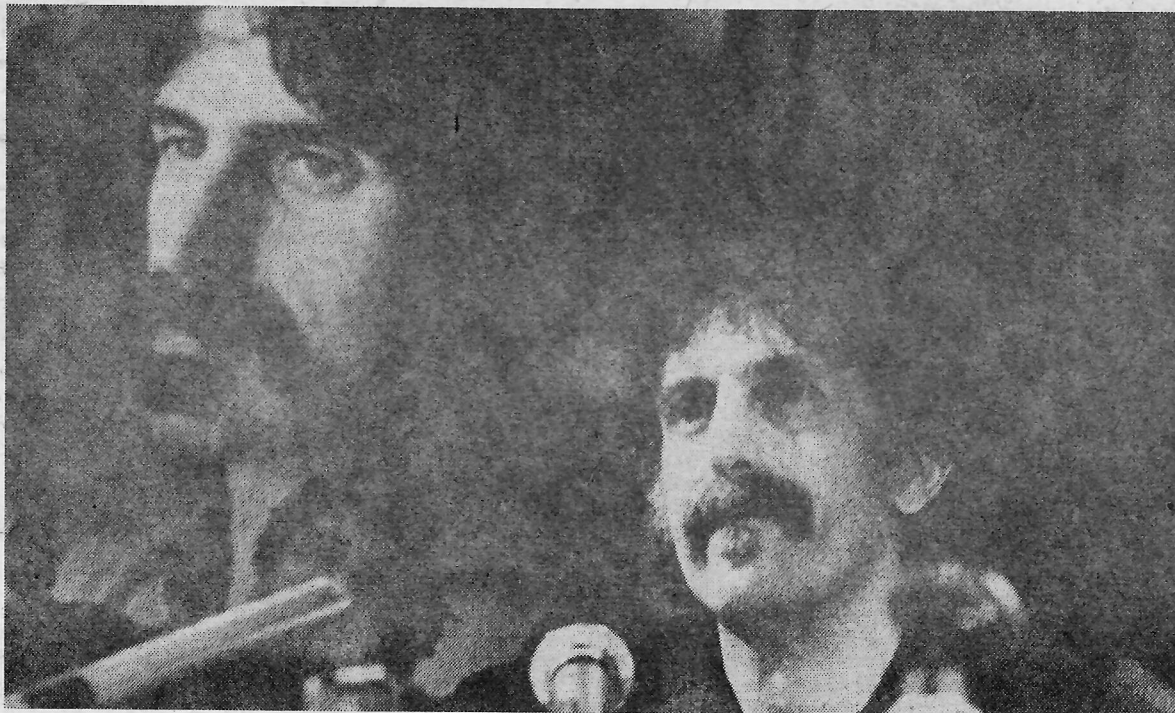
chvilí jsem exponoval už asi pátý obrázek - - pozn. aut./ případně položil několik otázek.

Mr. Zappa: Well

Slibně se rozvíjející rozhovor byl však necitlivě ukončen jedním z členů Frankova doprovodu. Když jsem byl vymanévrován z vozidla, dotyčný "goril" noulkazoval na to, že výhradní práva na snímky má jakási soukromá společnost. Marně jsem argumentoval tím, že jsem si povolení vyžádal.

Venku jsem byl "na to šup"...

Vanda Mova

KOLEM S.P.A. SE SPÍ ???

PRAHA - Wilsonovo nádraží: Středisko pomoci amnestovaným /SPA/ zde na hlavním nádraží funguje něco přes čtrnáct dní. Už když vznikl nápad obhlédnout chod tohoto "netradičního podniku", tužil jsem, že celá záležitost nebude prostá problémů, že se zkrátka dozvím o zdemolovaných čekárnách, rozbitých vlcích, o napadeních a jiných těžko zvladatelných situacích vyvolaných agresivitou bývalých vězňů. Jaké však bylo mé překvapení, když organizační šéf celé akce **Tomáš Kopecký** sice potvrdil výskyt rozličných těžkostí, avšak valná většina jich byla ze zcela jiného soudku:

"Naprostě selhala spolupráce se sociálními kurátory; nemyslím snad, že by jich bylo málo, příčiny jsou v jejich odborných kvalitách, jsou naprostě neschopní nám pomoci, částečně jsem zdědil neutěšený stav po mém předchůdci, ten to prostě nevydržel nervově, ale přímo proti kurátorům se zvedla mezi amnestovanými bouře, měla zde být zřízena kurátorská kancelář, razítka, papíry... - takto si rozhodně nelze získat důvěru amnestovaných lidí."

"Dobrá, oficiální, padlým režimem školená pomoc, jak se dalo koneckonců i tušit, mnoho platná není, ale jsou přece jiné organizace, církev, Tomáš sám je křesťan. Ale nechme jej opět hovořit:

"Spolupráce s organizacemi, které by měly mít s naším problémem co do činění, stojí často jen na osobním zájmu jednotlivců, jinak se všichni našeho problému vyloženě bojí, utíkají, nechťají se s tím zřejmě "spinit". Foto bohužel platí jak pro příslušná ministerstva, tak pro Občanské fórum. Nejslibnější se zatím rýsuje spolupráce s Charitou a jí podobnými sdruženími. Ale tato záležitost se musí řešit celospolečensky, není možné, aby dosud zcela neodstraněná a zkorumpovaná byrokracie vyvíjela tlak k tutlání tohoto léty nahromaděného problému. V tomto ohledu se domnívám, že sdělovací prostředky ještě stále nereagují zcela nezávisle, několikrát jsme měli objednaný Aktuality, Sondy, myslíš, že se ukázali? Namísto toho sem dnes a denně chodí množství různých pisálků, kteří místo, aby za larmovali veřejnost a tím i instituce, tahají z našich amnestovaných "rozumy" a dokonce se rýpají i v jejich jednotlivých případech."

Teď jsem teprve zcela pochopil důvod, proč Tomáš nechťel, abych se jeho "svěřenců" mnoho vyptával. Opustil jsem i ideu je navštívit ve dvou lehátkových rychlíkových vozech, které se Tomášově partě čítající cca pět lidí /někteří přímo z řad amnestovaných/, podařilo pro bezdomovce získat.

Zásadním problémem se tedy zdá být jakési odtržení společnosti od tohoto tématu. Co to však znamená konkrétně pro SPA na nádraží?

"Kardinální otázkou jsou pochopitelně prostory. Nemůžeme nadále blokovat nádraží, máme tu denně kolem stovky amnestovaných, ale toto číslo samozřejmě není konstantní, mnoho jich odjíždí za prací, spousta nových lidí přichází. Po ošacení a ukojení hlady jsou jim nabídnuta různá pracovní místa i s ubytováním po celé republice, s tím problémy nejsou, zájem je poměrně velký, avšak často poté, co od nás obdrží zaplacenou jízdenku a odjedou za nadějí nového živobytí, se vracejí s nepořízenou, zklamání, zoufalí, apatičtí, a nebo je taký "seberou".

O neinformovanosti a dezorientaci okolí svědčí případ příslušníků nádražního oddělení VB, kdy bylo Středisku pro pomoc amnestovaným příslušníky sděleno, aby rychle opustili

se všemi amnestovanými nádražními prostory. Zátať na útlek. Naštěstí se vše po domluvě vyřešilo smírem, Ale rozkaz k akci vyneseny "odkudsi shora" existoval reálně na papíře. Zeptal jsem se tedy nakonec, v čem vidí organizátoři Střediska řešení a jaké se naskýtají možnosti:

"V nejbližší době se musí vyřešit otázka vhodného prostoru. Měli bychom se stěhovat z čekáren do místností dole v budově nádraží. Jsme v permanentním jednání s Ministerstvem práce a sociálních věcí, a věříme v nového pražského primátora. Kdyby se nám však podařilo získat pro své účely například smíchovská kasárna, které čeká vystěhování, byla by spousta věcí vyřešena a Praha by měla vlastně svůj vlastní útulek. Ze všeho nejdůležitější je však získat důvěru spoluobčanů k amnestovaným a samozřejmě i naopak. Bez široké podpory veřejnosti se v této oblasti těžko něco podniká."

Situace je zatím n a s t o l e n a . Málo je řešeno a nic není dořešeno. Ekonomické, sociální i zdravotnické problémy byly dlouhá léta hrnuty před pomyslnou radlicí až do doby, kdy stroj pod jejich tíhou definitivně ztratil dech.

Je všeobecně známo, že ekonomická i sociální úroveň země se hodnotí podle ekonomické a sociální úrovně ekonomicky a sociálně nejslabších občanů. V tomto ohledu mi pohled do čekárny hlavních nádraží a fakt, že téměř polovinu všech odsouzených pod tuto společnou střechu tvoří k amnestovaným pouze přidružené "sociální případy", jen potvrzuje mou domněnku o naší vlastní bídě.

Michal Kruš

15 DNÍ JANA JELEČKA

(podivná smrt studenta UK)

Student Univerzity Karlovy Jan Jeleček, narozen 3.6. 1969, odešel koncem září 1989 z vysokoškolské koleje v Praze. Odešel narychlo po zavolání telefonem, pouze s fotoaparátem. Jan Jeleček byl vášnivý fotograf a entomolog. Od této doby byl svými příbuznými pohřešován. Nikdy dříve pohřešován nebyl. Dne 16.11.1989 byl nalezen mrtev v rašeliníšti u obce Bělá v okrese Prachatice. Podle vyjádření soudního lékaře provádějícího pitvu zemřel v polovině října 1989, příčinou smrti byl lalůčkový zápal plic. Místní obyvatelé vylučují, že by tělo mrtvého mohlo ležet v místě nálezu delší dobu, neboť zde byly prováděny lesní práce. Vedle Jana Jelečka byl nalezen občanský průkaz na jeho jméno bez fotografie. Jan Jeleček nosil vždy brýle, které však nalezeny nebyly.

Tělo mrtvého bylo převezeno do Českých Budějovic, kde soudní lékař nepovolil příbuzným Jana Jelečka identifikaci ani přes jejich výslovné požadavky s odvoláním na to, že na "mrtvého není pěkný pohled". Přitom identifikaci může příbuzným zakázat pouze hygienická služba. "Identifikace" byla provedena podle části oděvu - kalhot, o kterých nemohou příbuzní s jistotou potvrdit, že patřily Janu Jelečkovi. Ostatní oblečení se údajně ztratilo. V žaludku mrtvého bylo nalezeno malé množství fenobarbiturátů.

Dle svědectví, jež máme k dispozici, bylo tělo původně nalezeno neporušené, a 23. listopadu, když bylo tělo převáženo do místa bydlíště, byla homí polovina ve stavu, který neodpovídal stavu při nálezu. Den 24. listopadu byl Jan Jeleček pohřben.

NVK je toho názoru, že v celém případě Jana Jelečka je mnoho zarážejících skutečností. Kde byl Jan Jeleček od té doby kdy odešel z koleje do doby své smrti, tedy nejméně patnáct dní? Kde jsou věci, které měl u sebe? Proč nebyla příbuzným umožněna jeho identifikace? Proč ty, kteří se o případ Jana Jelečka zajímali sledovali neznámí muži v automobilech jejichž SPZ jsou dle ústředního registru automobilů vyhrazeny pro služební účely? Proč příslušníci OS SNB v Prachaticích, kteří případ vyšetřují nevyšlechli svědky v okolí nálezu? Proč nebylo příbuzným dovoleno vyvést úmrtní oznámení? Na tyto a další otázky hledáme odpovědi. Dne 15.1.1990 jsme všechny zjištěné skutečnosti předali GP ČSSR se žádostí příbuzných, OF v místě bydlíště, které případ také prošetřuje, a NVK o prošetření a urychlené provedení exhumace mrtvého.

Naše šetření v tomto případě dále pokračuje, současně pokračujeme v šetření dalších případů a masakru 17.11.1989, o kterém budeme v nejbližší době informovat samostatnou zprávou.

V Praze dne 17. ledna 1990 (Nezdravilá vyšetřovací komise)

SSM - BÝT a NEBÝT

V úterý 23.1.1990 se konalo v olomouckém S-klubu setkání zástupců SÚZ/Správ účelových zařízení/ ze Severomoravského a Jihomoravského kraje. Body tohoto jednání byla nezávislost mládežnických klubů na SSM a otázka jejich majetku. Uveřejňujeme několik postřehů Jiřího Křečana, který se jednání účastnil:

- 1/ SSM si myslí, že zastupuje všechny mladé lidi.
- 2/ Po vznesených námitkách si SSM nemyslí, že zastupuje všechny mladé lidi, ale domnívá se, že si ponechá veškerý majetek a bude ho mladým lidem propůjčovat.
- 3/ Nikdo nesouhlasí - kromě SSM.
- 4/ SSM je ochotno přistoupit na kompromis. Což vyjádřil předseda OV SSM Opava slovy: "Když bude nejhůř, půjdu i pracovat."
- 5/ Vystupují J.Nohavica a J. Streichel avšem blahopřejí k rozkolu...

INTERVIEW: JIŘEK NOHAVICA

Přetlak: Jakou máte představu o tom, jakým způsobem by měly v budoucnosti pracovat mládežnické kluby?

Nohavica: Mládežnické kluby by měly být zejména pro mládež - tedy široce pro mládež, protože - nedělejme si iluze, že naše mládež je jednolitou složkou, že všichni mají jeden jediný zájem. I ty kluby by si měly být vědomy toho, že sedmnáctiletá holka, která má ráda Davida, nebude chodit do klubu, ve kterém hraje stále jen Olda Janota, toho má zase rád někdo jiný. Měly by to být kluby, které odráží široké spektrum touhy každého člověka. Což neznamená, že tam budu dělat samé diskotéky, což ale také neznamená, že tam budu dělat samá školení SSM.

P.: Hodně se v současnosti mluví o uplatnění demokracie. Jaký je Váš názor na fungování a koexistenci mládežnických organizací, které v současnosti vznikají. Nemyslíte si, že z jejich strany hrozí nové nebezpečí v podobě zastřešující organizace, která by se snažila diktovat těm ostatním pravidla hry?

N.: Já bych to viděl šířeji, neboť nejde jen o Svaz mládeže, nejde jen o Komunistickou stranu. Končí vláda jedné skupiny lidí. Jenže tato vláda jedné skupiny lidí, ať ji nazveme Komunistická strana, Svaz mládeže, Svazarm nebo ÚV ČSTV ve sportu, etd., si usurpovala moc rozhodovat o všem. Na to jsme byli zvyklí 40 let. Takže ta cesta k té opravdu demokratické pluralitě bude těžká. Nevěřím tomu, že se to vyřeší do prázdnin, že se to vyřeší do vánoc, to je cesta na dlouhou míli, ale cesta je nastoupena a teď se musíme každý snažit, abychom se vyvarovali toho, co se nám nelíbilo. Tedy nebezpečí toho, že jedna skupina lidí to na sebe v jedné oblasti strhne. Má víra je v tom, že lidé už natolik pro-

koukli ten monolit moci, že snad, doufám - je to moje víra, že tento monolit, ať už se jmenuje Sokol, Unie studentů, etd., že už jej nepřipustíme. Myslím si, že tohleto je za námi.

P.: Určité nebezpečí cítím v tom, že jsme velice přivykli těm novým organizacím a seskupením jako je OF, NSS, etd. a že je necháme, aby rozhodovaly.

N.: Já bych to viděl jako přechodné období, které přejde právě tím vývojem. Teď se tříbí názory, organizace, teď se to všechno rodí.

P.: Jakou budoucnost předpovídáte Občanskému fóru?

N.: V tomto si netroufám předpovídat, nejsem prognostik, můj velmi laický názor - spíše bych mohl říci, v co bych chtěl, aby se OF přeměnilo. Já bych chtěl, aby až přejde jeho chvíle, kterou teď má - jako koordinační centrum občanů, aby se jakoby rozplynulo do všech ostatních struktur, které časem vzniknou.

P.: Jaký je Váš osobní názor na osamostatnění Moravy jako správního celku?

N.: Můj osobní, subjektivní, zkušenostmi a mou povahou podložený názor je ten, že samostatná Morava je mi jenně směšná. Ač jsem hrdý na to, že jsem Moravák a hlásím se k tomu, tak nebudu nikdy zakládat Moravskou unii folkových zpěváků, nebudu se hádat s Polákem, že já chci být Čech a ty buď Polák; já jsem Čech a ty jsi Polák a žijeme vedle sebe - nemusíme to mít na papíře. A právě zakládání těchto unii mi připadá legrační v kontextu celé historie, která stejně spěje k tomu, že jsme všichni lidé.

P.: Jaká je v současnosti atmosféra mezi folkovými zpěváky, vznikají tu nějaká hnutí, seskupení či něco podobného?

N.: Vzniká, jak to slyším od svých kolegů, já ale nemůžu hovořit za ně, protože já jsem ve své osobní situaci, a ta je v této chvíli taková, že jsem se dlouhou dobu rozhodoval, že přestanu hrát; nakonec jsem začátkem listopadu hrát přestal, 17. listopadu jsem zase začal, protože to nešlo jinak, ale stále tíhnu k tomu, že se schovám do sebe, že dopíšu ty věci, které jsem nestačil; takže já teď nemůžu hovořit za ty, kteří budou tvořit nějaké šafrány nebo nějaké agentury; pochopitelně - úplně izolovat se nebudu, v této chvíli se bez zbabělosti nebudu zapojovat do žádných velkých projektů. Já chci dokončit svůj vlastní projekt, který mám v sobě a který jsem začal začátkem listopadu - teď s malou přestávkou.

P.: Je nějaká naděje, že bychom Vás mohli v brzké době vidět a slyšet v Olomouci?

N.: Teď mi říkal Pepík Streichel, že bychom si mohli v dubnu nebo v květnu v Olomouci zazpívat s Karlem Krylem, s Pepíkem a možná s Karlem Plíhalem, tak to snad přijedu, ale nevím, jak to bude dál.

P.: Děkuji za rozhovor. *Jouduš Píros*

J. NOHAVICA: "jako se svádí žena, tak se teď svádí HISTORIE"

JAK JSME (NE) STÁVKOVALI

Před dvěma měsíci proběhla celým Československem "sametová revoluce". Následující řádky chtějí zachytit sled událostí studentské stávky očima jejích aktérů.

19. 11. - neděle

Na kolejích visí malé letáčky vybízející všechny, kdo se chtějí něco dozvědět o pátečním masakru na Národní třídě, k Veřejné diskusi ve Státním divadle Oldřicha Štíbora v 19.00 hodin.

19.00 - SDOS

Kromě řádných návštěvníků se do divadla nahrnula i řada studentů. V hledišti je napětí. Ne všichni jsou informováni. Všichni jakoby povrchem těla vnímají, že se něco děje. Opona. Na pódiu stojí v půlkruhu všichni zaměstnanci divadla a herec **Miroslav Rataj** čte prohlášení pražských divadel. Na závěr oznamuje, že SDOS se připravuje ke stávce pražských herců. Pak hovoří student **Dvořák** o událostech v Praze. Nejvíce všechny vzrušila zpráva o smrti **Martina Šmída**. Herec **M. Rataj** dává hlasovat, bude-li se dnes hrát nebo diskutovat. Dvě třetiny obecnostva jsou pro diskusi. Nesouhlasící diváci se zlobnými glosami na adresu herců, opouštějí sál. Student **Dvořák** čte výzvu pražských studentů k ostatním studentům celé republiky. Diskuse se nekoná, není jaksi o čem. Z pléna jen kdosi vykřikne: "Hymnu, zahrajte hymnu!" A po chvíli orchestr začne hrát. Lidé stojí a zpívají. Poprvé v dlouhé řadě podobných chvil, kdy je člověk hrdý na to, že je Čech.

Divadlo končí, skupina asi padesáti studentů se shlukne ve foyeru divadla a diskutuje. Je třeba jednat. O tom, že se připojíme ke stávce, nikdo nepochybuje. Jsou rozdělení lidé, aby zagitovali studenty na všech kolejích. Sraz v 21.00 hod. u Šmeralek.

21.00 - Šmeralovy koleje

Schází se asi 200 studentů. Většina přijede do školy až zítra ráno. Následují první vzrušené projevy, souhlas i nesouhlas. Na schodech, primitivní tož diskusní tribuna, se objevují i zástupci fakultních výborů SSM. Na žádost, aby se SSM postavilo do čela hnutí. Odpovídají, že se půjdou poradit s předsedou ČSV SSM. Jsou vybírání, víceméně náhodně, první mluvčí studentů. Mezitím se objevuje na schodech proděkan **Soviar**. Nejdříve klasickým aparátnickým způsobem napadá řečníka **Tomáše Hyjána**, a pak poněkud chabými argumenty se pokouší shromáždění rozpustit. Zvláště apeluje na mediky a je cítit snaha separovat je od ostatních studentů.

Všem je jasné, že se musíme sejít všichni a pokusit se získat na svou stranu naše pedagogy. Kde? Na hale UP! A v kolik? Ve 12.00! Zástupci SSM odcházejí na poradu k **Michalíkovi** s tím, že se pokusí zajistit halu UP na daný termín. Nikdo netuší, že jejich účast na řečnických tribunách revoluce tímto končí. Předseda ČSV SSM **Michalík** odmítá jejich naléhání, aby v tuto pozdní noční dobu přijel ke Šmeralkám. Chlácholí je, že do rána horké hlavy vychladnou, a že na halu UP přijde jen málo lidí, protože "...ve dne je každému vidět do ksichtu..." /cit./

Studenti se rozcházejí na koleje v diskutujících hloučcích. Začíná noc, jedna z těch, kdy se nespí...

20. 11. - pondělí

U vchodu fakult stojí studenti, kteří byli včera na Šmeralových kolejích. Do nekonečna vysvětlují spolužákům, co se stalo, a že Univerzita jde do stávky. Všichni se sejde-me ve 12.00 hodin na hale.

12.00 - hala UP

Hala je nabitá. Nejen lidmi, ale ještě něčím, co by se dalo nazvat lidským napětím. Za předsednickým stolem visí Československá vlajka a hesla vyzývající k solidaritě s pražskými studenty. Sedí za ním všichni čtyři děkani, rektor, předseda ČSV SSM **Michalík** a mluvčí studentů. Student **5. ročníku ped. fakulty** a současně **1. ročníku DAMU**, **Tomáš Roreček**, čte první, deseti-bodové prohlášení stávkujících studentů. Diskusní příspěvky se střídají. **Ivana Flíhalová**, herečka SDOS, čte prohlášení stávkujících dramatických umělců. Pedagogové se snaží studenty uchláchnit. Olej do ohně přilije rektor svým intelektuálním diskusním vystoupením, plným alegorií a metafor. Studenti ho vypiskají. Chtějí slyšet jasně, jestli jejich stávku podpoří nebo nepodpoří. **Svazák Michalík** navrhuje místo stávky alternativní způsob protestu - podpis petice. Je odmítnut. Ačkoli pražská Městská vysokoškolská rada a Měst. výbor SSM v Praze /viz. Mladá fronta 20. listopadu/ vydala prohlášení na podporu stávkujících studentů, svazáci na Univerzitě zaujali ke stávce odmítavý postoj.

Je zjevné, že nikdo z pedagogů v tuto chvíli na naši podporu nevystoupí. Náhle vstane muž a prohlásí: Jsem docent **Machalík** z Ústavu marxismu-leninismu. Stavím se plně za požadavky studentů... Hala exploduje frenetickým potleskem. "dyž utichne, pan Machalík pokračuje: "...ale domnívám se, že stávka jako projev protestu nic neřeší!" Zklamání se rozlilo po tvářích studentů. Netuší, že jsou svědky slovní ekvilibristiky člověka, který rychle pochopil, "která bije", a že takových výstupů zažijí více.

Mluvčí studentů vybědnou všechny, kdo souhlasí s vyhlášením týdenní stávky na podporu pražských studentů, ať si sednou. Zůstává stát asi 20 studentů. Je rozhodnuto.

19.00

Večer je ustaven dvacetičlenný stávkový výbor studentů. Za každou fakultu je zvoleno 5 zástupců. Z Brna přivážejí zástupci studentů nové prohlášení - dvanáctibodové. Požaduje zrušení čl. 4 Ústavy o vedoucí úloze KSČ. Je rozhodnuto, že každá fakulta to zítra projedná.

Herci SDOS **Mikuláš Pánek** a **Jarda Krejčí** pořádají první neformální mítink před divadlem. Mluví se z okna **Pipi grilu**. Mezi řečníky promluví **ing. Smékal**, který jako přímý účastník všem podrobně osvětlí celou historii zásahu **17. listopadu** na Národní třídě.

Jednotka SNB s obušky v rukou se sice během mítinku rozvine do rojnice, ale nezasáhne. V průběhu týdne budou mítinky kontrolovat už jen z povzdálí.

POVRÁČOVÁNÍ PŘEŠTĚ